

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

N35 Nijverdal - Wierden Nota van Antwoord Voornemen

Reactie op de zienswijzen op het voornemen tot het opstellen
van een MER

April 2016

Over de zienswijzen

Er zijn 33 zienswijzen ingediend op het Voornemen tot het opstellen van een MER voor de N35 Nijverdal - Wierden. De zienswijzen geven een zeer divers beeld van hoe de omgeving betrokken wil worden, variërend van geïnformeerd worden via e-mail tot het maken van schetsontwerpen voor de aansluitingen van de N35 op het onderliggend wegennet. Veel wordt verwezen naar digitale middelen.

Inhoudelijk geven de zienswijzen ook een gevarieerd beeld. Niet alleen komen veel thema's aan de orde (zoals wegontwerp, geluid, luchtkwaliteit, landschappelijke inpassing, bereikbaarheid, enz.), ook hebben de zienswijzen betrekking op de verschillende projectfasen (verkenning, planuitwerking en realisatie).

Toelichting op de antwoorden

Om de strekking van het antwoord in één oogopslag te kunnen zien, hebben we met een verkeerslicht aangegeven wat het vervolg is.

Groen betekent: de opmerking of wens wordt meegenomen

Geel betekent: in de volgende projectfase(n) wordt nader bekeken of er mogelijkheden zijn om de wens te honoreren

Rood betekent: dit ligt buiten de scope of invloedssfeer van het project; de opmerking of wens wordt niet meegenomen of verder uitgewerkt

Tracé: N35 parallel aan spoor

Zienswijzen

- Let op de cumulatieve effecten voor de belasting van het milieu die ontstaan als de weg vlakbij het spoor wordt aangelegd.
- Hou voldoende ruimte tussen spoor en weg, zodat hulpdiensten in geval van een calamiteit ruimte hebben en calamiteit op spoor geen invloed heeft op de doorstroming van het wegverkeer (en omgekeerd).

Antwoord

De cumulatieve effecten worden meegenomen o.a. bij het geluidsonderzoek ten behoeve van het (ontwerp)tracébesluit ((O)TB). Bij het geluidsonderzoek kijken we naar de optelsom van de effecten van het spoor en de weg.

De toegankelijkheid van spoor en weg voor hulpdiensten is een terecht aandachtspunt. Dit nemen we mee in het ontwerp en in het calamiteitenplan (bijlage bij het (O)TB).

Grondwater en waterwinning

Zienswijzen

- Onderzoek de effecten van de aanleg en het gebruik van de weg op grondwater en waterwinning.
- Voorkom wateroverlast door aanleg van de nieuwe N35.

Antwoord

De effecten op grondwater en waterwinning worden meegenomen en vastgelegd in het waterhuishoudingsplan (bijlage bij (O)TB).

Inpassing in de omgeving

Zienswijzen

- Probeer het mooie Twentse landschap zo veel mogelijk te behouden.
- Leg de weg zo veel mogelijk verdiept aan.
- Besteed aandacht aan de juiste visuele inpassing van de weg in het landschap, bijvoorbeeld door de Boersingel verdiept aan te leggen (zodat het viaduct zo laag mogelijk blijft) en de N35 bij de Baron van Sternbachlaan verdiept aan te leggen.
- Hou er rekening mee dat de weg door kwalitatief hoogwaardig en kwetsbaar gebied gaat.
- Pas geluidsschermen goed in het landschap in.

Antwoord

Deze inpassingsaspecten worden meegenomen in het natuurplan en in het landschapsplan. Het landschapsplan wordt nog met belanghebbende stakeholders afgestemd.

In de afspraken met de regionale partijen is geen rekening gehouden met het verdiept aanleggen van de N35. Bij het ontwerp zullen we moeten kijken wat mogelijk is binnen de beschikbare ruimte en het beschikbare budget.

Natuur(gebieden)

Zienswijzen

- Zorg voor goede verbindingen tussen natuurgebieden, zodat N35 geen barrière voor dieren is.
- Kijk naar het effect van de weg op natuurgebieden als Wierdense Veld en Reggedal (Natura 2000 gebieden).
- Toets het wegontwerp aan de Vogelbeschermingwet en Flora- en Fauna wet.
- Probeer oude bomen zo veel mogelijk te behouden.
- Benoem in de MER voldoende mitigerende en compenserende maatregelen voor de effecten op de natuur.
- Heb aandacht voor de aankleding en het beheer van bermen en gronden die 'overblijven' na de realisatie (behoud van de patrijs).

Antwoord

Al deze aspecten worden meegenomen in de verschillende onderzoeken en worden ook getoetst aan de bestaande wet- en regelgeving.

Uit het Natuurplan (mitigatie en compensatie) zal blijken welke maatregelen nodig zijn. Zo komt er in ieder geval een ecoduct. Wat betreft het behoud van oude bomen zullen we moeten kijken wat mogelijk is.

Duurzame maatregelen

Zienswijzen

- Kijk naar duurzame oplossingen bij de aanleg en het materiaalgebruik.
- Plaats energiezuinige verlichting (bijvoorbeeld zonnepanelen op de lichtmasten of andere voorzieningen).

Antwoord

Duurzaamheid (life cycle) is ons uitgangspunt bij de uitvraag naar de ingenieursbureaus. Duurzame oplossingen zijn verplicht om te doen. Het is vooral een aandachtspunt in de realisatiefase.

Voorschriften voor (energiezuinige) verlichting worden niet vastgelegd in een (O)TB. Dit kan een aandachtspunt zijn in de realisatiefase. Naar verwachting is er maar een klein aantal lichtmasten nodig (alleen bij de aansluitingen).

Wegontwerp

Zienswijzen

- Doe onderzoek naar vluchtstroken ten behoeve van de verkeersveiligheid.
- Kijk naar verdiepte aanleg van (delen) van de N35 en kruisende verbindingen (op maaiveldhoogte).

Antwoord

Ten behoeve van de verkeersveiligheid worden pechhavens aangelegd langs de nieuwe N35; er komt geen vluchtstrook. Dit is volgens de richtlijnen voor een autoweg van 2x2 rijstroken en 100 km/uur.

Verdiepte aanleg → zie 'Inpassing in de omgeving'

Toekomstbestendigheid

Zienswijzen

- Hou rekening met een eventuele toekomstige uitbreiding naar een snelweg of extra rijstroken (eventueel bovenop de weg).
- Onderzoek varianten om de weg in te richten als autosnelweg (verleng de A35) met een hogere maximumsnelheid (120 tot 130 km/uur).

Antwoord

De minister heeft in nauw overleg met de regio besloten tot aanleg van een autoweg tussen Nijverdalen en Wierden en geen autosnelweg.

Binnen de beschikbare ruimte en budget wordt een toekomstige uitbreiding naar een autosnelweg met 2x2 rijstroken niet onmogelijk gemaakt. Er zullen echter geen voorbereidende werkzaamheden voor worden getroffen.

Verlichting/lichthinder

Zienswijzen

- Laat verlichting niet wijd uitstralen, maar alleen omlaag schijnen.
- Beperk de verlichting tot een minimum.
- Verminder de lichthinder voor bewoners door schermen te plaatsen.

Antwoord

De eerste twee punten nemen we mee.

We gaan geen schermen plaatsen om lichthinder te beperken (derde punt). Wel kan het zijn dat eventueel te plaatsen geluidsschermen (op basis van het nog uit te voeren akoestisch onderzoek) ook lichtuitstraling van auto's tegenhouden. Misschien kan bij de landschappelijke inpassing de lichthinder door beplanting worden beperkt.

Geluidsoverlast

Zienswijzen

- Voer geluidsonderzoek uit in een gebied dat voldoende groot is.
- Onderzoek de geluidsbelasting voor nabijgelegen woningen en wijken bij verschillende snelheden.
- Doe onderzoek naar de geluidsoverlast als er meer verkeer over de weg gaat.
- Onderzoek geluidswerende maatregelen, bijvoorbeeld geluidsschermen (aantal en hoogte), geluidswallen, beplanting en isolerende maatregelen bij huizen dicht aan de weg.
- Er is meer verkeerslawaaï sinds de Salland-Twentetunnel open is.
- Onderzoek of stil asfalt kan, vanaf de Boersingel en bij de Baron van Stermbachlaan.
- Onderzoek het effect van vrachtverkeer en motoren.
- Neem bij maatregelen tegen geluidsoverlast ook de geluidsoverlast van het spoor mee.

Antwoord

We voeren een volledig geluidsonderzoek uit volgens de actuele wet- en regelgeving. Daarin wordt ook de grootte van het onderzoeksgebied bepaald.

In de MER kijken we naar geluidsbelasting bij 80 km/uur (huidige situatie) en bij 100 km/uur (nieuwe situatie); hierbij wordt ook onderscheid gemaakt in typen verkeer.

Ook de cumulatieve effecten (bijvoorbeeld geluid van spoor) worden meegenomen.

Het inpassen van de geluidsschermen wordt meegenomen in het landschapsplan.

Beplanting is geen geluidsbeperkende maatregel.

Het akoestisch onderzoek gebeurt volgens strikte richtlijnen. Uit het akoestisch onderzoek zal blijken welke geluidreducerende maatregelen (zoals mogelijk stil asfalt) nodig zijn en zullen worden toegepast.

Luchtkwaliteit

Zienswijzen

- Onderzoek de gevolgen op de luchtkwaliteit bij verschillende snelheden.
- Onderzoek de luchtkwaliteit ten aanzien van de hoogteverschillen in de weg.
- Onderzoek de luchtkwaliteit op de directe toegangswegen naar de N35.
- Onderzoek maatregelen tegen fijnstof.

Antwoord

Luchtonderzoek maakt deel uit van het MER, dus dat gaan we doen. Onderzoek naar de concentraties fijnstof en stikstofdioxide gaat via het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit). Omdat het project daar onderdeel van is, vindt toetsing aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit ook plaats via het NSL. Het NSL bevat een pakket aan maatregelen dat ervoor zorgt dat overal in Nederland tijdig wordt voldaan aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

Aansluiting op Grotestraat (westkant Nijverdal)

Zienswijzen

- Om de doorstroming te bevorderen moet de aansluiting met de Grotestraat aan de westkant van Nijverdal meteen ongelijkvloers worden.

Antwoord

Deze aansluiting valt buiten de scope van het project (ligt niet binnen het projectgebied).

Bereikbaarheid terreinen/ woningen/bedrijventerreinen

Zienswijzen

- Doe onderzoek naar de bereikbaarheid van terreinen, woningen en agrarische gronden en de gevolgen voor bewoners.
- Onderzoek de toename van verkeer door aansluitingen op N35.
- Kijk naar de inrichting van aansluitende wegen.
- Hou rekening met schade voor bedrijven (bijvoorbeeld door omrijden) en kijk naar mogelijkheden van compensatie.
- Heb aandacht voor de bereikbaarheid van het Wierdense Veld voor hulpdiensten.
- Zorg dat de woning aan de Notterveldseweg bereikbaar blijft; evt. via een alternatieve weg, aangezien deze weg wordt afgesloten.
- Zorg voor een fijnmazig net van ongelijkvloerse wegen, om omrijden te voorkomen.
- Onderzoek de bereikbaarheid en de nadelen door realisatie van het te kiezen tracé.

Antwoord

De gevolgen voor bereikbaarheid en omrijden zullen worden onderzocht. Een goede ontsluiting van alle percelen en woningen is een voorwaarde in het ontwerpproces. Effecten op de verkeersintensiteit op onderliggende wegen worden onderzocht. De bereikbaarheid voor hulpdiensten komt terug in het calamiteitenplan; dit is een bijlage bij het OTB/MER.

Er komen een aantal ongelijkvloerse kruisingen; hierdoor wordt omrijden zoveel mogelijk beperkt.

Vossenbosweg

Zienswijzen

Maak de tunnel aan de Vossenbosweg zo breed dat twee landbouwvoertuigen elkaar kunnen passeren.

Antwoord

Er is geen reden om - als gevolg van aanleg van de nieuwe N35 - de tunnel aan de Vossenbosweg aan te passen. Deze blijft dan ook ongewijzigd.

Planvorming

Zienswijzen

- Rijkswaterstaat moet rekening houden met lokale of gemeentelijke gebiedsdocumenten en eerder vastgelegde visies over het gebied.

Antwoord

We houden rekening met eerder vastgestelde documenten. Daarnaast zijn wij in continue overleg met betrokken overheden.

Viaduct Baron van Sternbachlaan

Zienswijzen

Maak toe- en afritten bij het viaduct over de Baron van Sternbachlaan. Een viaduct zonder toe- en afritten op die plek is niet acceptabel, want:

- Zorgt voor een onwenselijke toename van verkeer op de Wierdensestraat die overlast veroorzaakt voor de bewoners Wierdensestraat.
- Er komt een lelijk en ongewenst talud van het viaduct.
- Het leidt tot planschade en een bouwschadeclaim.
- Het is verkeerde zuinigheid om te besparen op deze toe- en afritten.

Antwoord

Onderdeel van het besluit van de minister (voorkeursalternatief) is een ongelijkvloerse kruising en geen ongelijkvloerse aansluiting ter hoogte van de Baron van Sternbachlaan. In nauw overleg met de regio is hier bewust voor gekozen.

Inpassing van het viaduct wordt nog verder uitgewerkt in het landschapsplan (bijlage bij (O)TB).

Schadeclaims

Planschadeclaim

Voor de gevolgen van de verminderde kwaliteit van de woonsituatie of een verlies aan omzet voor bedrijven kunnen mensen een verzoek doen voor nadeelcompensatie. Belanghebbenden die van mening zijn schade te ondervinden door aanpassingen aan de N35 tussen Nijverdal en Wierden door het project en/of bijbehorende werken kunnen een verzoek doen tot een vergoeding van de geleden schade. Als er sprake is van schade ten gevolge van het project wordt bij de beoordeling van een verzoek tot schadevergoeding gekeken of deze redelijkerwijs voor vergoeding in aanmerking komt. Voor vergoeding komt slechts de schade in aanmerking die niet anderszins is verzekerd. Een verzoek om schadevergoeding kan worden ingediend vanaf het moment dat het Tracébesluit is vastgesteld. Een beslissing over het verzoek wordt pas genomen nadat het Tracébesluit onherroepelijk is geworden.

Bouwschadeclaim

Het is natuurlijk de bedoeling tijdens de uitvoering zo min mogelijk schade te laten ontstaan aan opstallen en gewassen. Ondanks voorzorgsmaatregelen kan tijdens de bouwwerkzaamheden toch schade ontstaan. Op het moment dat er sprake is van schade veroorzaakt door bouwwerkzaamheden, kan een verzoek tot schadevergoeding worden ingediend.

In nader te bepalen situaties zal voorafgaand aan de werkzaamheden een bouwkundig opnamerapport worden opgesteld, zodat geconstateerde schade ook kan worden aangetoond. De desbetreffende bewoners/ eigenaren zullen hiervan een exemplaar ontvangen.

Salland-Twentetunnel Nijverdalen

Zienswijzen

Maak de weg in en nabij de tunnel geschikt voor 2 x 2 rijstroken, ter bevordering van de doorstroming en (tunnel)veiligheid, want:

- 2 x 2 rijstroken in de tunnel voorkomt sterke wisselingen in wegbreedte en snelheid
- anders krijg je opstoppingen (verkeer komt in een fuik terecht bij de tunnel)

Onderzoek de gevolgen van verbreding en deels verleggen van de N35 op het verkeer in de tunnel.

Antwoord

De Salland-Twentetunnel is klaar en het project Combiplan is afgerond. Bij de bouw is rekening gehouden met eventueel in de toekomst 2x2 rijstroken. Aanpassingen aan de tunnel vallen echter buiten de scope van het project N35 Nijverdalen – Wierden en worden niet onderzocht.

Wel wordt onderzoek gedaan naar de verkeerseffecten van de overgang van '2 x 2' naar '2 x 1' rijstroken in en nabij de tunnel.

Ecoduct

Zienswijzen

- Onderzoek de precieze situering van het ecoduct, omdat deze wellicht verkeerd is ingetekend op de kaart (dient op Nijverdals grondgebied te liggen).
- Onderzoek het effect van de weg op het ecoduct.
- Let op conflicterende belangen met het ecoduct.

Antwoord

Het ecoduct was op de kaarten bij de informatieavond van 15 oktober 2015 verkeerd ingetekend. De definitieve exacte locatie wordt in het OTB en TB bepaald. Daarbij worden ook de belanghebbenden betrokken.

De effecten van het verkeer op de weg (o.a. geluid en licht) worden meegenomen, ook het effect hiervan op het ecoduct.

Windturbinepark

Zienswijzen

- Er is een initiatief voor plaatsing van windturbines langs de N35. Onderzoek de effecten van de slagschaduw van de wieken van windturbines langs de N35.
- Onderzoek de effecten van de slagschaduw van de wieken van windturbines op de N35.

Antwoord

Dit wordt niet meegenomen, want de eventuele aanleg van windmolens is geen onderdeel van dit project.

Wel vindt afstemming plaats met o.a. de gemeente Hellendoorn over dit initiatief.

Fietssnelweg F35

Zienswijzen

- Onderzoek het tracé voor het fietspad.
- Maak geen gelijkvloerse kruisingen met de N35, omdat dit tot zeer gevaarlijke situaties leidt.
- Bekijk voorstellen voor het tracé van het fietspad, bijvoorbeeld verplaatsing naar de andere kant van de N35 in Wierden, de F35 parallel aan de N35 (om het fietsalternatief onder de aandacht van automobilisten te brengen)
- Leg het fietspad niet door natuurgebied Wierdense Veld aan.
- Zorg voor een goede, logische en praktische integratie van de F35 binnen de plannen.
- Heb aandacht voor de veiligheid (o.a. Stegeboerstunnel) en mogelijke alternatieven.
- Hou rekening met de juridische gevolgen van 'Auto te gast'
- Heb aandacht voor een goede situering van de fietsbrug (in zoekgebied fietsbrug).

Antwoord

De F35 is een afzonderlijk project van de regionale overheden. Bij de uitwerking van het ontwerp van de N35 wordt wel rekening gehouden met de F35; hierover is overleg tussen Rijkswaterstaat en de gemeenten Hellendoorn en Wierden. Deze twee gemeenten zijn verantwoordelijk voor aanleg van de F35 tussen Nijverdal en Wierden. De nieuwe N35 heeft geen gelijkvloerse kruisingen, ook niet met de F35.

Tracé N35 noordelijker aanleggen dan nu aangegeven

Zienswijzen

- Leg de weg noordelijker aan dan nu is aangegeven; de weg ligt anders te dicht bij de bewoners en er is te weinig ruimte voor fietsers.
- Het tracé moet vanaf Wierden zo snel mogelijk parallel aan de spoorlijn gaan lopen, want dat biedt financiële voordelen omdat de toekomstige F35 langer gebruik kan maken van het huidige tracé van de N35.
- Controleer of aan de keuze van de minister wordt voldaan. Uit de tekeningen blijkt dat dat niet zo is.
- Onderzoek of de overlast op aanvaardbaar niveau kan worden gebracht nu de weg zuidelijker lijkt te liggen.
- Onderzoek of er niet onnodig op woongenot wordt ingeleverd.
- Leg het viaduct bij afslag Wierden-West zo noordelijk mogelijk aan.

Antwoord

De minister heeft gekozen voor de noordelijke variant; deze variant is opgenomen in het verkenningrapport en op informatiebijeenkomsten getoond. Het betreft nog wel een ontwerp op hoofdlijnen. We onderzoeken straks de mogelijkheden tot het nog noordelijker leggen van de N35 in het ontwerpproces. Wel is de verwachting dat de mogelijkheden zeer beperkt zullen zijn. Het gaat om een complexe situatie (afslag Wierden-West) waarbij verschillende aspecten een rol spelen zoals bijvoorbeeld de verkeersveiligheid van het wegontwerp en de locatie van waterwinputten.

Keuze voor noordelijke variant in voornemen niet goed onderbouwd

Zienswijzen

- Doe onderzoek naar de noodzaak van opwaardering van de N35. Dat is niet gebeurd.
- Hou rekening met de (slechte) economische vooruitzichten in Overijssel en de bevolkingskrimp.
- Hou meer rekening met de belangen van het agrarisch bedrijf; er is sprake van een onzorgvuldige belangenafweging.

Antwoord

In de verkenningsfase zijn nut en noodzaak van het project onderzocht. Daarbij is een kosten-batenanalyse uitgevoerd waarbij ook gekeken is naar verschillende economische scenario's.

Er heeft al een zorgvuldige belangenafweging op hoofdlijnen plaatsgevonden. Bij de verdere gedetailleerde uitwerking in het OTB vindt ook een gedetailleerdere belangenafweging plaats.

Er is gekeken naar aspecten zoals financiën, ruimtegebruik en gevolgen voor woningen en bedrijven. De noordelijke variant heeft juist als voordeel dat er minder mensen en bedrijven geraakt worden.

Participatie

Zienswijzen

- Betrek niet alleen omwonenden, maar ook gebruikers van de weg.
- Betrek mensen actief: laat hen meepraten en adviseren.
- Laat mensen hun kennis en ervaring inbrengen.
- Informeer mensen via de mail.
- Informeer via informatiebijeenkomsten.
- Informeer via nieuwsbrieven.
- Maak inspraak mogelijk over type en uiterlijk van geluidswerende maatregelen.
- Zorg voor vroegtijdige persoonlijke communicatie in geval van grondruil en/of verkoop.
- Verspreid kaarten die tijdens een informatieavond zijn getoond, ook via een nieuwsbrief.

Antwoord

-
- We verspreiden al een nieuwsbrief (ook per e-mail) en organiseren informatiebijeenkomsten.
 - Mensen zullen in sessies betrokken gaan worden bij de inhoud, bijvoorbeeld bij ontwerp en landschapsplan.
 - We doorlopen een zorgvuldig proces bij grondaankoop.
 - Wat we niet honoreren is het verzoek om de kaarten van de informatieavond van oktober 2015 te verspreiden; dit is een ontwerp op hoofdlijnen dat zonder de goede toelichting bij mensen tot verkeerde conclusies kan leiden. We brengen geen informatie naar buiten die verkeerd begrepen kan worden. Zodra er ontwerpen liggen voor het OTB, verspreiden we die wel.

Reclame-uitingen

Zienswijzen

Verbied reclame-uitingen rond de weg. Gezien het hoogwaardige karakter van het weggedeelte is dit bijzonder storend; het geeft een verrommeld beeld.

Antwoord

Het is niet toegestaan om reclameborden of andere reclame-uitingen op of bij rijkswegen te plaatsen. Dat geldt voor rijkswegen en de berm en daarvan, want dat is rijkseigendom. Dit geldt straks dus ook voor de nieuwe N35.

Buiten rijkswegbeslissen provincies en gemeenten hierover. Zij kunnen op basis van de landschapsverordening reclame-uitingen tegenhouden.

Uitvoeringsfase

Zienswijzen

- Hou rekening met overlast door werkzaamheden, ook in de voorbereiding van aanleg.
- Hou rekening met de privacy van aanwonenden.
- Voer isolerende maatregelen vooraf uit, voordat de uitvoering begint.
- Regel omleidingsroutes tijdens de uitvoering.

Antwoord

In de opdracht aan de aannemer staan eisen ten aanzien van de beperking van bouw hinder voor de omgeving.

Uit het akoestisch onderzoek zal blijken of er isolerende maatregelen aan gevels van woningen nodig zijn. Te zijner tijd zullen afspraken gemaakt moeten worden over de planning van de uitvoering van gevelisolatie.

Reikwijdte MER

Zienswijzen

- Onderzoek de mogelijkheid of de MER opgesteld kan worden voor het hele gebied dus voor de aanleg van N35, F35, eoduct, natuurgebieden Notterveld en Wierdense Veld, de omgeving van de aansluiting Wierden-West en de Vitensgronden in Wierden.

Antwoord

Er wordt geen gezamenlijke MER gedaan (of onderzocht of dat mogelijk is).

Dit zijn aparte procedures die wettelijk zo voorgeschreven zijn. We doen uitsluitend onderzoek naar de effecten binnen de scope van het project: de N35 en het eoduct, dat inmiddels in het project is opgenomen.

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

Kijk voor meer informatie op
www.rijkswaterstaat.nl
of bel 0800 - 8002
(ma t/m vrij 07.00 – 20.00 uur,
za en zo 10.00 – 18.30 uur, gratis)

april 2016 | ON0416LV069